

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-1684/2025-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Tatjane Kujundžić Novak, predsjednice vijeća, doc. dr. sc. Jelene Čuveljak, sutkinje izvjestiteljice i Nevenke Marković, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. Barbare Bolješić, OIB: 34743213591, Mihovila Jeličića 6, Selce, 2. Branka Dretara, OIB: 50637638601, Alojzije Stepinca 3, Varaždin, 3. Anite Bubnjarić, OIB: 88895023456, Ulica 22. Rujna 1991. 2, Varaždin, 4. Ivana Strmečkog, OIB: 29039935891, Aleja Kralja Zvonimira 11, Varaždin, 5. Ivanke Strmečki, OIB: 22663733142, Aleja Kralja Zvonimira 11, Varaždin, koje zastupa punomoćnica Mirjana Domijan, odvjetnica u Crikvenici, Hrsta 2b i 6. HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE, OIB: 84397956623, A. Mihanovića 3, Zagreb, protiv tuženika: 1. GRAD IVANEC, OIB: 84121580205, Trg hrvatskih Ivanovaca 9b, Ivanec, kao slijednik Općine Ivanec, kojeg zastupa punomoćnica Ivana Moravec, odvjetnica iz Varaždina, B. Radić 6, 2. GRAD LUDBREG, OIB: 84947290034, Trg Sv. Trojstva 14, Ludbreg, kao slijednik Općine Ludberg, kojeg zastupa punomoćnik Goran Zvonarek, odvjetnik u Ludbregu, M. Krleže 8, 3. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA, Franjevački trg 7, Varaždin, OIB: 15877210917, 4. OPĆINA BERETINEC, Trg hrvatskih branitelja 1, Beretinec, OIB: 43667904961, 5. OPĆINA CESTICA, Dravska 1a, Cestica, OIB: 92031563169, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, 6. OPĆINA GORNJI KNEGINEC, Trg F. Tuđmana 2c, Gornji Knežinec, OIB: 60823665184, 7. OPĆINA JALŽABET, Trg braće Radić b.b., Jalžabet, OIB: 05285008788, 8. OPĆINA PETRIJANEC, Trg Sv. Petra 1, Petrijanec, OIB: 59042118698, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, 9. OPĆINA SRAČINEC, Varaždinska 188, Sračinec, OIB: 01126367431, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, 10. OPĆINA TRNOVEC BARTOLOVEČKI, Bartolovečka 76, Trnovec, OIB: 06955881275, 11. OPĆINA VIDOVEC, Trg Sv. Vida 9, Vidovec, OIB: 73261610446, 12. OPĆINA VINICA, Vinička 5, Vinica, OIB: 19913793314, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, 13. GRAD VARAŽDIN, Trg kralja Tomislava 1, Varaždin, OIB: 13269011531, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Jelaković & partneri j.t.d. Varaždin, Zagrebačka 61/III, 14. OPĆINA BREZNICA, Bisag 23, Breznica, OIB: 59573646857, kojeg zastupa punomoćnik Boris Planinc, odvjetnik u Varaždinskim Toplicama, Trg A. Mihanovića 8, 15. OPĆINA BREZNIČKI HUM, Breznički Hum 4,

Hum Breznički, OIB: 35774913576, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Slunjski j.t.d. u Varaždinu, Kratka 2/II, 16. OPĆINA LJUBEŠĆICA, Toplička 2, Ljubešćica, OIB: 42311210067, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Sevšek & partneri iz Varaždina, Kratka 4, 17. GRAD NOVI MAROF, Trg hrvatske državnosti 1, Novi Marof, OIB: 71070402969, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Sevšek & partneri iz Varaždina, Kratka 4, 18. GRAD VARAŽDINSKE TOPLICE, M. Tita 4, Varaždinske Toplice, OIB: 54177232254, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Sevšek & partneri iz Varaždina, Kratka 4, 19. OPĆINA VISOKO, Visoko 20, Visoko, OIB: 91710475046, kojeg zastupa punomoćnik Boris Planinc, odvjetnik u Varaždinskim Toplicama, Trg A. Mihanovića 8, 20. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA, Ruđera Boškovića 2, Čakovec, OIB: 09161580297, 21. GRAD PRELOG, Glavna 33, Prelog, OIB: 55624885874, 22. GRAD MURSKO SREDIŠĆE, Trg bana J. Jelačića 10, Mursko Središće, OIB: 10835908515, 23. OPĆINA NEDELIŠĆE, M. Tita 1, Nedelišće, OIB: 78324830528, 24. OPĆINA GORIČAN, Trg Sv. Leonida 22, Goričan, OIB: 14842985448, 25. STANOING d.o.o. u stečaju, Varaždin, OIB: 21611439134, J. Habelića 4, kojeg zastupa punomoćnik Goran Ficko, odvjetnik iz Varaždina, Zagrebačka 73, 26. OPĆINA BEDNJA, Trg Sv. Marije 26, OIB: 48874522780, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, 27. OPĆINA KLENOVNIK, Klenovnik 8, OIB: 80034270503, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Krpina, odvjetnik u Varaždinu, Petra Preradovića 17/III, uz sudjelovanje umješšača na strani tuženika Eduarda Brumena iz Varaždina, Trenkova 11, OIB: 09626488846, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, Ulica Grada Vukovara 37, OIB: 46830600751 i Hrvatska Elektroprivreda d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 37, OIB: 28921978587, kojeg zastupa punomoćnica Ana Bobinac, odvjetnica u Zagrebu, Ljudevita Gaja 22, radi utvrđenja prava vlasništva, odlučujući o žalbama tužitelja protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-501/2021-219 od 15. siječnja 2025., ispravljene i dopunjene rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-501/2021-227 od 19. veljače 2025., u sjednici vijeća održanoj 7. svibnja 2025.

presudio je

Odbijaju se kao neosnovane žalbe tužitelja i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-501/2021-219 od 15. siječnja 2025. u točkama I., II., IV., VI., VIII., X., XII., XIV., XVIII., XX. i XXII. izreke.

riješio je

I. Odbija se kao neosnovana žalba HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-501/2021-219 od 15. siječnja 2025.

II. Ukida se točka XVI. izreke presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-501/2021-219 od 15. siječnja 2025.

III. Odbija se žalba prvo do petotuzitelja i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-501/2021-227 od 19. veljače 2025. u točkama II. i IV. izreke.

Obrazloženje

1. Prvostupanjski je sud presudom citiranom u izreci odbio tužbene zahtjeve u kojem je traženo da se utvrdi da je prvotuziteljica Barbara Bolješić vlasnica stana u prizemlju i na prvom katu od ukupno 109,38 m²; drugotuzitelj Branko Dretar vlasnik je stana na 1. katu od ukupno 36.41 m²; trećetuziteljica Anita Bubnjarić vlasnica je stana na 1. katu od ukupno 20.51 m²; četvrto i petotuzitelji Ivan i Ivanka Strmečki suvlasnici su stana u prizemlju od ukupno 18.23 m², dok je šestotuzitelj Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, vlasnik stana u prizemlju od ukupno 32,12 m². Nadalje je odlučeno i o naknadi troškova parničnog postupka. Pobijanim rješenjem od istog dana je odbijen kao neosnovan prijedlog tužitelja za prekid ovog postupka do okončanja postupka obnove zemljišnih knjiga za k.č.br. 1710/1, z.k.ul. 1505 k.o. Selce i 1710/3, upisana u z.k.ul. 3241 k.o. Selce, obje upisane u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Crikvenici. Nadalje je prihvaćeno sudjelovanje Euarda Brumena iz Varaždina, Trenkova 11, OIB: 09626488846, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, Ulica Grada Vukovara 37, OIB: 46830600751 i Hrvatska Elektroprivreda d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 37, OIB: 28921978587, kao umješaća na strani tuženika.

2. Iz obrazloženja u bitnome proizlazi da je predmet ovog postupka utvrđenje prava vlasništva i to zbog neispunjavanja uvjeta za stjecanje prava vlasništva na temelju pravnog posla. Tužitelji su se pozivali na kupoprodajne ugovore kao osnovu za stjecanje prava vlasništva, ali nisu izvršili upis prava vlasništva u zemljišne knjige, što je prema čl. 119. i čl. 120. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17; dalje: ZVDSP) neophodno za stjecanje prava vlasništva na nekretninama. Bez upisa u zemljišne knjige, pravo vlasništva se ne smatra stečenim. Tužitelji su tvrdili da su stekli pravo suvlasništva dosjelošću, ali sud je utvrdio da nisu ispunili uvjete za to. Dosjelošću se može steći pravo vlasništva samo na točno određenom dijelu nekretnine (npr. stanu), a ne na idealnom dijelu cijele nekretnine (cijele zgrade ili dvorišta). Tužitelji su tražili utvrđivanje prava suvlasništva u idealnim omjerima, iako su u ugovorima navedeni kao vlasnici konkretnih stanova. Elaborat etažiranja i Ugovor o međuvlasničkim odnosima, na koje su se tužitelji pozivali, nisu bili provedivi u zemljišnim knjigama jer nisu uključivali sve suvlasnike i nisu bili u skladu s katastarskim podacima. Ovi dokumenti nisu predstavljali valjanu osnovu za utvrđivanje prava vlasništva. Tužitelji nisu dokazali na koji način su određeni suvlasnički dijelovi za koje traže pravo vlasništva, posebno u odnosu na dvorište (k.č.br. 1710/1). Sud je istaknuo da je potrebna parcelacija zemljišta kako bi se jasno odvojili dijelovi nekretnine, ali tužitelji nisu predložili takav postupak niti dokazali svoje pravo na određene dijelove dvorišta.

Neki tuženici (npr. Grad Ivance) istaknuli su da su nekretnine raspoređene između više općina i županija temeljem Odluke Vlade iz 1995. godine, što znači da tužitelji nisu pravilno identificirali sve suvlasnike u postupku. Tužitelji su predložili prekid postupka do okončanja postupka obnove zemljišnih knjiga, ali sud je odbio taj prijedlog jer obnova zemljišnih knjiga ne bi utjecala na odluku o postojanju prava vlasništva u ovom sporu. Zaključno, tužbeni zahtjev je odbijen jer tužitelji nisu dokazali valjanu pravnu i činjeničnu osnovu za stjecanje prava vlasništva na predmetnim nekretninama, niti su ispunili proceduralne uvjete za utvrđivanje i uknjižbu tih prava.

3. Protiv ove presude i rješenja su žalbe izjavili tužitelji.

Prvo do petotuzitelj su žalbu izjavili protiv točaka I., II., IV., VI., VIII., X., XII., XIV., XVI., XVIII., XX. i XXII. izreke iz svih žalbenih navoda posebno zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanje te pogrešne primjene materijalnog prava kao i bitne povrede odredaba parničnog postupka. U žalbi u bitnome ponavljaju navode istaknute u postupku pred sudom prvog stupnja te osporava nalaz suda u pogledu nekretnina koje se nalaze na predmetnoj čestici te predlaže da ovaj sud preinači pobijanu odluku i usvoji tužbeni zahtjev uz naknadu troškova postupka. Tužitelji nisu tražili naknadu troškova žalbe.

Šestotuzenik je izjavio žalbu na presudu i rješenje suda prvog stupnja iz svih žalbenih razloga posebno zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanje te pogrešne primjene materijalnog prava kao i bitne povrede odredaba parničnog postupka. U žalbi u bitnome ponavljaju navode istaknute u tijeku postupka pred sudom prvog stupnja pa predlaže da ovaj sud preinači pobijanu presudu i rješenje a podredno da ju ukine i vrati sudu prvog stupnja na ponovno odlučivanje.

4. Na žalbu nije odgovoreno.

5. Žalbe nisu osnovane u pogledu odluke o glavnoj stvari, dok je osnovana samo žalba u pogledu troškova postupka u odnosu na točku XVI. presude.

6. Pobijanu odluku je ovaj drugostupanjski sud ispitao u skladu s odredbom čl. 365. st. 1. i 2. i čl. 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13., 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ista pravilna i zakonita.

7. Suprotno navodima žalbe sud prvog stupnja dao je razloge o svim odlučnim činjenicama, koji razlozi su jasni i neproturječni, te ne postoji proturječnost između razloga i sadržaja spisa, pa je stoga presudu moguće ispitati, a zbog čega nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

8. Navodima svoje žalbe protiv presude i rješenja žalitelji nisu doveli u sumnju pravilnost i zakonitost pobijane presude. Žalitelji u žalbi ponavljaju navode koje su iznosili tijekom prvostupanjskog postupka, te iznose neargumentirane žalbene razloge kojima ne dovodi u pitanje zaključke i utvrđenja prvostupanjskog suda.

9. Pobijanim rješenjem je sud prvog stupnja pravilno odbio kao neosnovan prijedlog tužitelja za prekid ovog postupka do okončanja postupka obnove zemljišnih knjiga za k.č.br. 1710/1, z.k.ul. 1505 k.o. Selce i 1710/3, upisana u z.k.ul. 3241 k.o. Selce, obje upisane u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Crikvenici i to iz razloga jer predmetna obnova ne bi utjecala na donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari s obzirom da se u predmetnom postupku ne upisuju predmetne nekretnine u zemljišne knjige. Nadalje je pobijanom odlukom pravilno prihvaćeno sudjelovanje Eduarda Brumena iz Varaždina, Trenkova 11, OIB: 09626488846, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, Ulica Grada Vukovara 37, OIB: 46830600751 i Hrvatska Elektroprivreda d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 37, OIB: 28921978587, kao umješača na strani tuženika s obzirom da isti imaju vlasničke zahtjeve na predmetnoj nekretnini te interes da tuženici uspiju u postupku.

10. Pravilno je sud prvog stupnja odbio tuženi zahtjev jer tužitelji nisu ispunili sve uvjete za stjecanje vlasništva pravnim poslom s obzirom da se pravo vlasništva na nekretninama stječe isključivo uknjižbom u zemljišnim knjigama, osim u iznimnim slučajevima (npr. dosjelošću). Tužitelji su se pozivali na kupoprodajne ugovore, ali nikada nisu izvršili upis prava vlasništva na svoje ime. Bez ovog upisa, njihovi ugovori predstavljaju samo obveznopravnu osnovu, a ne stvarnopravni naslov. Nadalje je pravilno odbijen zahtjev za stjecanje vlasništva dosjelošću jer se tako može steći samo pravo na konkretan (realni) dio, a ne na idealni udio a tužitelji su tražili da se utvrdi njihovo suvlasništvo u idealnim omjerima (npr. 10936/21663 dijela zgrade), dok su u ugovorima navedeni kao vlasnici točno određenih stanova (npr. „apartman br. 16, površine 14,07 m²“). Pravilno je sud prvog stupnja obrazložio da vlasništvo na određenom dijelu zgrade (stanu) isključuje suvlasništvo nad cijelom zgradom u idealnim omjerima. Dosjelošću se ne može steći pravo na cijelu nekretninu ako je posjed ograničen samo na jedan njen dio.

11. Nadalje tužitelji su tvrdili da im pripada 1/4 dvorišta, ali nisu dokazali koji bi bio pravni temelj za to niti da su imali stvarni posjed nad dvorištem (npr. ograđivanje, korištenje) naročito jer se na čestici 1710/1 nalazi se trafostanica i više zgrada, pa je bilo potrebno dokazati koji dio zemljišta točno koriste.

12. Slijedom navedenog, analizirajući i ocjenjujući razloge sadržane u obrazloženju pobijane odluke, u odnosu na žalbene navode, a sve u vezi s relevantnim zakonskim odredbama, utvrđenje je drugostupanjskog suda da njima žalitelji nisu uspješno osporili prosudbe i utvrđenja prvostupanjskog suda koji je, u zakonito provedenom postupku, pravilnom primjenom materijalnog prava, pravilno i zakonito odlučio o tužbenom zahtjevu. Prvostupanjski sud je na temelju potpuno utvrđenog činjeničnog stanja, koje nije proturječno ispravama u spisu, valjano primijenio materijalno pravo.

13. Pravilna je i odluka o trošku kako po osnovi, u smislu odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a, tako i po visini u smislu odredaba čl. 155. ZPP-a za većinu tuženika osim u pogledu točke XVI. izreke presude u kojoj je ponovno odlučeno o naknadi troškova za općinu BREZNIČKI HUM. Kako je istu odluku sud donio u i točki IV. izreke presude, točku XVI. izreke rješenja o trošku je valjalo temeljem čl. 380. ZPP-a ukinuti bez potrebe vraćanja sudu prvog stupnja.

14. Kako u preostalom dijelu ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija, ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, žalbu je u pogledu ostalih točaka valjalo odbiti i potvrditi pobijanu odluku, sukladno odredbi čl. 368. st. 1. i 2. i čl. 380. ZPP-a.

15. Pobijanim rješenjem od 19. veljače 2025. je ispravljena i dopunjena predmetna presuda na način da je ispravljen OIB Općine Breznički Hum u točki I. izreke u točki II. izreke je naloženo tužiteljima da tuženiku Grad Ludbreg naknade trošak, u točki III. izreke je djelomično odbijen zahtjev Grada Ludbrega za naknadu štete dok je u točki IV. izreke naloženo tuženicama da Općini Trnovec Bartolovečki naknade trošak parnice.

16. Protiv navedenog rješenja u točkama II. i IV. izreke su prvo do petotuzitelji izjavili žalbe iz svih žalbenih razloga, posebno zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanje te pogrešne primjene materijalnog prava kao i bitne povrede odredaba parničnog postupka. Ističe da se nije mogao dosuditi trošak tuženiku Gradu Ludbregu jer je zahtjev dostavljen nakon zaključenja glavne rasprave a i dosuđen je dodatni trošak tuženiku Općini Trnovec Bartolovečki, iako je o žalbi protiv presude i rješenja o trošku od 15. siječnja 2025. trebao odlučiti žalbeni sud. Slijedom prednjeg, predlaže se da nadležni sud usvoji istaknute žalbene navode, ukine pobijano rješenje u dijelu u kojem se ono pobija te predmet vrati na ponovo suđenje drugom sudu, ili da sam provede postupak pred višim sudom u dijelu koji je niži sud propustio učiniti ili preinači odluku u korist tužitelja.

17. Odgovor na žalbu nije podnesen, a žalba nije osnovana.

18. Uvidom u spis i pobijanu odluku je utvrđeno da je sud prvog stupnja propustio odlučiti o trošku za tuženika Grad Ludbreg iako je u tijeku postupka tuženik dostavljao pojedinačne zahtjeve za naknadu troškova, stoga je pravilno sud prvog stupnja odlučio kada je sukladno vrijednosti predmeta spora, kako je to označio tužitelj u tužbi, odlučio o zahtjevu tuženika Grad Ludbreg za naknadu troškova postupka.

19. Nadalje pravilno je sud prvog stupnja odlučio o trošku tuženika Općina Trnovec Bartolovečki s obzirom da o tom dijelu zahtjeva nije odlučeno u prvog odluci. Naime u ovoj pravnoj stvari je šest osoba na strani tužitelja te dvadesetsedam (27) tuženika i tri umješaka na strani tuženika. Dakle u ovoj pravnoj stvari sudjeluje veliki broj osoba stoga je racionalna činjenica da je sud prvog stupnja propustio odlučiti o dijelu zahtjeva za naknadu troškova jednog od tuženika. O predmetnom zahtjevu je odlučeno na prijedlog tog tuženika primjenom odredbe čl. 154. st. 1. i čl. 155. st. 1. ZPP-a u vezi s čl. 339. i čl. 347. ZPP-a jer sud presudom od 15. siječnja 2025. nije odlučio o zahtjevu tog tuženika za naknadu troškova na ime sastava podneska od 5. travnja 2024. kojim se očitovao na nalaz vještaka. Slijedom navedenog, kako je prijedlog za dopunsku odluku dostavljen pravovremeno, pravilno je sud prvog stupnja u dopunskom rješenju odlučio i o zahtjevu za naknadu tog troška.

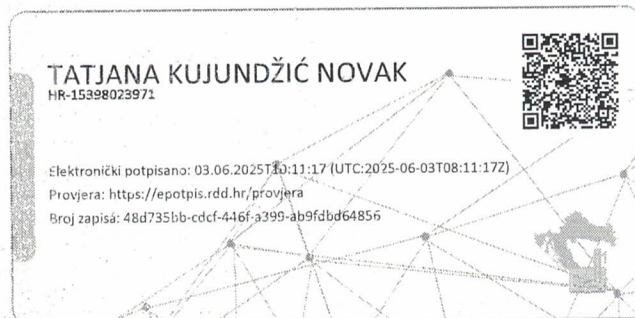
20. Kako ne postoje razlozi zbog kojih se rješenje pobija, ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, žalbu je valjalo odbiti i potvrditi pobijanu odluku, sukladno odredbi čl. 368. st. 1. i 2. i čl. 380. ZPP-a.

Zagreb, 7. svibnja 2025.

Predsjednica vijeća
Tatjana Kujundžić Novak

Broj zapisa: **9-30877-2663b**

Kontrolni broj: **0896e-ef1a9-8eba3**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjera možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.